

Bryssel den 8 juni 2026
(OR. en)

9613/26

POLGEN 130	EDUC 178
ECOFIN 663	ENER 273
EMPL 128	UEM 186
SOC 284	GENDER 44
COMPET 605	JAI 681
MI 518	JEUN 89
ENV 552	SAN 362
IND 354	
ECB	EIB

NOT

---

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Europeiska planeringsterminen – övergripande not om de integrerade landsspecifika rekommendationerna

---

För delegationerna bifogas den övergripande not om de integrerade landsspecifika rekommendationerna för 2026 som utarbetats av ordförandeskapet.

FÖRBEREDELSE IN FÖR DEN POLITISKA DISKUSSIONEN I RÅDET OCH
EUROPEISKA RÅDET OM DE LANDSSPECIFIKA REKOMMENDATIONERNA OCH
DEN EUROPEISKA PLANERINGSTERMINEN (VÅRPAKETET 2026)

Den 3 juni 2026 utfärdade kommissionen sitt vårpaket för 2026 inom den europeiska planeringsterminen, inklusive landsrapporter och rekommendationer för landsspecifika rekommendationer för varje medlemsstat. Rådet siktar på att anta de landsspecifika rekommendationerna den 10 juli 2026.

Vårpaketet läggs fram i en tid av ökade geopolitiska spänningar, volatilitet i energipriserna och ihållande konkurrenskraftsutmaningar, vilket kräver samordnade politiska åtgärder från EU:s sida för att stärka resiliensen, det strategiska oberoendet och den finanspolitiska hållbarheten. Syftet med denna not är att bidra till den politiska debatten om det ekonomiska och sociala läget i Europa inför diskussionen om och antagandet av de landsspecifika rekommendationerna. Den beskriver de ekonomiska utmaningar som medlemsstaterna står inför i dagsläget och sammanfattar möjligheterna att på politisk väg öka konkurrenskraften i enlighet med de landsspecifika rekommendationer som kommissionen lagt fram. I noten betonas de landsspecifika rekommendationernas roll när det gäller att främja samordningen av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i hela Europeiska unionen. Den är inriktad på övergripande prioriteringar som energitrygghet, ekonomisk säkerhet, försvarsberedskap och social rättvisa. I noten bedöms också förekomsten av makroekonomiska obalanser, och den innehåller relevanta rekommendationer till ett antal medlemsstater. Det erkänner även rådets etablerade roll i den europeiska planeringsterminen.

Den europeiska planeringsterminens cykel 2026: hantering av geopolitiska och ekonomiska utmaningar

Vårpaketet 2026 präglas av djupgående geopolitisk osäkerhet. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har visat på behovet av att avsevärt öka Europas försvarsberedskap och energitrygghet. De pågående spänningarna i Mellanöstern har lett till förnyad volatilitet i energipriserna och störningar i leveranskedjorna. Dessa utmaningar sammanfaller med en ökad global konkurrens, särskilt när det gäller tillgången till kritiska råvaror och kritisk teknik, och mot bakgrund av det allt mer akuta behovet av åtgärder mot bakgrund av klimatförändringarna.

Kriget i Ukraina har ytterligare synliggjort behovet av starkare försvarsförmåga och civil beredskap i EU. I färdplanen för europeisk försvarsberedskap 2030 betonas behovet av varaktiga investeringar i produktionskapacitet, gemensam upphandling och cybersäkerhet. Initiativet Säkerhetsaktion för Europa (Safe) tillhandahåller 150 miljarder euro i långfristiga lån för försvarsupphandling, och 18 nationella försvarsplaner har redan godkänts av rådet. Gemensamma upphandlingsinitiativ (t.ex. för ammunition och luftförsvar) måste utökas, och kommissionen måste främja aggregering av efterfrågan fram till 2027, samtidigt som verktyg som Safe-lån och Europeiska försvarsfonden är tillgängliga för medlemsstaterna.

Energikrisen understryker behovet av ren, ekonomiskt överkomlig och säker energi.

REPowerEU-planen och initiativet AccelerateEU tillhandahåller ramar för att fortsätta att minska beroendet av fossila bränslen, öka andelen förnybar energi och förbättra energiinfrastrukturen. Medlemsstaterna ska säkerställa att de slutför alla delmål och mål i REPowerEU-kapitlen i sina planer för återhämtning och resiliens senast i augusti 2026 samt samordna åtgärder inom ramen för sina nationella energi- och klimatplaner för att uppnå utsläppsminskningmålet för 2030 på 55 % och utfasningen av rysk energiimport senast 2027. Krisåtgärder för att dämpa kraftiga energiprisökningar måste vara tillfälliga, riktade och finanspolitiskt hållbara och bör inte leda till ökad efterfrågan på fossila bränslen. Kommissionen kommer att samordna påfyllning av gaslager och utnyttjande av kollektiva oljereserver i hela EU för att förhindra försörjningsavbrott.

I detta sammanhang kan åtgärder som stärker det europeiska energisystemets strukturella resiliens och påskyndar omställningen från fossila bränslen dra nytta av den befintliga flexibiliteten inom den finanspolitiska ramen. Kommissionen har därför – på begäran av medlemsstaterna – föreslagit en utvidgning av tillämpningsområdet för den nuvarande nationella undantagsklausulen för försvarsutgifter för att ta hänsyn till de åtgärder som vidtagits sedan februari 2026 och som syftar till att minska beroendet av importerade fossila bränslen och därigenom bidra till Europas säkerhet och försvar. Skyddsåtgärderna för de offentliga finansernas hållbarhet skulle fortsätta att gälla fullt ut. Kommissionen kommer i god tid att ge medlemsstaterna ytterligare klarhet om de förfarandemässiga och operativa kraven i denna bestämmelse.

Mot denna bakgrund har EU:s ekonomi visat sig vara motståndskraftig, men den är strukturellt sårbar. Produktivitetstillväxten är fortsatt dämpad, samtidigt som det fortfarande finns stora skillnader i innovation. Energikostnaderna är fortfarande höga jämfört med flera internationella partner, och ett antal EU-ekonomier är fortfarande starkt beroende av fossila bränslen, vilket återigen belyser behovet av att påskynda reformer och investeringar som stöder en ytterligare utbyggnad av förnybar energi och tillhörande infrastruktur för att stärka EU:s globala konkurrenskraft. Bristen på arbetskraft och kompetens fortsätter att påverka ekonomin, särskilt inom den digitala och den gröna sektorn samt hälso- och sjukvårdssektorn. Tillgången till bostäder till överkomlig kostnad försämras och fortsätter att öka de sociala ojämlikheterna i hela Europa. Den europeiska planeringsterminen 2026 syftar till att ta itu med dessa utmaningar genom samordnade reformer och investeringar, i linje med konkurrenskraftskompassen och den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Finanspolitisk övervakning

Under våren 2026 gjorde kommissionen en bedömning av medlemsstaternas efterlevnad av de relevanta rådsrekommendationerna. Kommissionens bedömning omfattar både 2025 och 2026 och bygger främst på en jämförelse mellan utfallsdata och kommissionens prognoser för nettoutgiftsökningen, å ena sidan, och de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rekommenderats av rådet, å andra sidan, i förekommande fall med beaktande av de nationella undantagsklausulerna för försvarsutgifter.

Kommissionens bedömning omfattade alla medlemsstater: både de som för närvarande omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott och de som inte gör det. För de medlemsstater som för närvarande omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott bedömde kommissionen de åtgärder som vidtagits som svar på rådets rekommendationer inom ramen för förfarandet. När det gäller Malta rekommenderade kommissionen rådet att förfarandet vid alltför stora underskott upphävas, eftersom underskottet i de offentliga finanserna framgångsrikt och varaktigt minskats till under 3 % av BNP. För de återstående nio medlemsstater som för närvarande omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott¹ ansåg kommissionen att alla förfaranden bör lämnas vilande: de berörda medlemsstaterna har följt rådets respektive rekommendationer inom ramen för förfarandet på ett sätt som kommissionen ansåg utgjorde effektiva åtgärder. För de medlemsstater som för närvarande inte omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott bedömde kommissionen framstegen med genomförandet av de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna och efterlevnaden av relevanta rådsrekommendationer. I detta sammanhang identifierade kommissionen de medlemsstater som följde (och/eller förväntas följa) de utgiftsbanor som rekommenderats av rådet och de som registrerade avvikelser (eller väsentliga avvikelser) under 2025 och/eller riskerade att registrera avvikelser (eller väsentliga avvikelser) under 2026. I denna bedömning beaktade kommissionen vederbörligen den nationella undantagsklausulen².

Strukturreformer spelar en viktig roll för att säkerställa de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. För de åtta medlemsstater för vilka rådet hade godkänt en förlängd anpassningsperiod³ bedömde kommissionen genomförandet av de viktigaste stegen i de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningarna, även med beaktande av informationen i deras årliga lägesrapporter. Mot bakgrund av sin bedömning anser kommissionen att alla berörda medlemsstater generellt sett fullgör sina reform- och investeringsåtaganden på ett tillfredsställande sätt.

---

¹ Belgien, Frankrike, Ungern, Italien, Österrike, Polen, Rumänien, Slovakien och Finland.

² Dessutom ansåg kommissionen att det finns skäl att inleda ett förfarande vid alltför stora underskott för Bulgarien, som kommer att hanteras i enlighet med de fastställda förfarandena.

³ Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien, Österrike, Rumänien och Finland.

En förbättring av de offentliga finansernas kvalitet, inbegripet effektivare offentliga utgifter och bättre skatteuppbörd, är avgörande för att skapa verkligt värde för skattebetalarna och säkerställa finanspolitisk hållbarhet. Att prioritera utgifter, göra dem mer effektiva och ändamålsenliga samt modernisera och förenkla skattesystemen kan bidra till att sätta fokus på utgifter, öka de nödvändiga intäkterna och stödja ekonomisk resiliens. Detta inbegriper att göra hälso- och sjukvården, långtidsvården och pensionssystemen mer effektiva och hållbara. I de landsspecifika rekommendationerna för 2026 uppmanas medlemsländerna att även vidta åtgärder för att stärka efterlevnaden av skattereglerna genom att modernisera och digitalisera skatteuppbörden och skatteförvaltningen, bredda skattebaserna, anpassa skattemixen för att stödja hållbar konkurrenskraft, bekämpa skatteundandragande samt ta itu med aggressiv skatteplanering för att säkerställa rättvis beskattning och hållbara intäkter.

Konkurrenskraft

Konkurrenskraftskompassen har varit den vägledande ramen för den innevarande europeiska planeringsterminen. Genom kompassen anpassas reformer och investeringar till EU:s strategiska prioriteringar som handlar om att överbrygga innovationsklyftan och förenkla företagsklimatet, samtidigt som man minskar strategiska beroenden och avkarboniserar våra ekonomier, främjar kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet samt säkerställer social rättvisa och sammanhållning. För att förbättra innovationsresultaten i EU efterlyser kommissionen större offentliga och privata FoU-investeringar och åtgärder för att stärka innovationssystemen, öka effektiviteten i det offentliga stödet till företagsinnovation och underlätta tillgången till finansiering. För att förbättra företagsklimatet och minska kostnaderna måste medlemsstaterna göra kontinuerliga insatser för att minska onödiga administrativa bördor och samtidigt upprätthålla politiska mål och relevanta standarder samt modernisera den offentliga förvaltningen. Medlemsstaterna måste bland annat vidta åtgärder för att påskynda utfärdandet av bygglov, miljötillstånd och näringstillstånd. De måste ta itu med överlappande befogenheter, förenkla lagstiftningen och fortsätta att digitalisera den offentliga förvaltningen.

Den inre marknaden är fortfarande fragmenterad, med hinder för handel med tjänster, digitala marknader och små och medelstora företags tillväxt. Färdplanen Ett Europa, en marknad och det kommande paketet om rättvis rörlighet för arbetstagare syftar till att fördjupa integrationen, samtidigt som medlemsstaterna i 2026 års landsspecifika rekommendationer uppmanas att undanröja omotiverade begränsningar av gränsöverskridande tjänster (t.ex. när det gäller yrkeskvalifikationer och licensiering). I synnerhet är komplexa regler fortfarande ett stort hinder för gränsöverskridande handel och investeringar, särskilt för små och medelstora företag. Medlemsstaterna rekommenderas att minska de landsspecifika hindren på den inre marknaden, särskilt sådana som rör nationell överreglering, stora administrativa bördor som påverkar marknadstillträdet och rättsliga begränsningar för vissa fria yrken. På EU-nivå syftar initiativet ”inbyggd enkelhet” och EU Inc.-ramen till att minska de administrativa bördorna samtidigt som politiska mål och relevanta standarder upprätthålls och offentliga tjänster digitaliseras. Spar- och investeringsunionen kommer att öka tillgången till riskkapital och private equity för små och medelstora företag, särskilt genom åtgärder för att uppmuntra icke-professionella investerare att i större utsträckning delta på kapitalmarknaderna.

EU är strategiskt beroende när det gäller kritiska råvaror, halvledare och försvarsteknik, vilket gör unionen sårbar för störningar i leveranskedjorna och geopolitiska påtryckningar. Förordningen om kritiska råmaterial, förordningen om halvledare och strategin för ekonomisk säkerhet skapar ramar för diversifiering, återflytt och lösningar för den cirkulära ekonomin. Rättsakten om den cirkulära ekonomin (2026) kommer att innehålla förslag på obligatoriska mål för återvunnet innehåll för viktiga sektorer (t.ex. batteri- och byggsektorn) och förordningen om halvledare 2.0 (2026) syftar till att öka finansieringen av EU-baserad tillverkning av halvledare, med ett tillägg på 10 miljarder euro till chipfonden. Medlemsstaterna uppmanas att senast 2027 utse ”strategiska halvledarzoner” som erbjuder påskyndade tillståndsförfaranden och skatteincitament.

Sysselsättning, kompetens och sociala aspekter

Vissa framsteg har gjorts när det gäller att förbättra arbetsmarknadens resultat och stärka humankapitalet, men det krävs fortfarande ytterligare insatser för att stärka dessa aspekter, i syfte att öka Europas konkurrenskraft och produktivitet⁴ och den sociala inkluderingen. I de landsspecifika rekommendationerna för 2026 uppmanas medlemsstaterna att stödja sysselsättning av god kvalitet, öka deltagandet på arbetsmarknaden och stärka kompetensutvecklingen genom effektiva utbildningssystem och en aktiv arbetsmarknadspolitik, i syfte att öka produktiviteten och stödja en motståndskraftig social marknadsekonomi. En förbättring av utbildningsresultaten, kompetenshöjning och omskolning samt en minskning av glappet mellan arbetstagarnas kompetens och efterfrågan på arbetsmarknaden är fortsatt viktiga prioriteringar, särskilt för att ta itu med bristen på arbetskraft och kompetens i strategiska sektorer. I flera medlemsstater är det särskilt viktigt att höja den allmänna kompetensnivån. Bristen på arbetskraft och kompetensglappet kvarstår, särskilt inom STEM-sektorn, den digitala sektorn och den gröna sektorn. Kompetensunionen och färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet syftar till att stärka kompetensen och skapandet av arbetstillfällen och övergångar av hög kvalitet.

Kontinuerliga insatser krävs för att arbeta mot EU:s mål att minska antalet personer som riskerar fattigdom eller social utestängning med minst 15 miljoner fram till 2030, däribland minst 5 miljoner barn. I de landsspecifika rekommendationerna för 2026 uppmanas medlemsstaterna att ta itu med befintliga och framväxande utmaningar när det gäller social rättvisa, bland annat genom att stärka vägarna in på arbetsmarknaden och förbättra minimiinkomstsystemens räckvidd och täckning samt se till att de är tillräckliga, även för äldre. Att säkerställa tillgång till sociala tjänster av god kvalitet till överkomliga priser är lika viktigt, både för att stödja dem som lever i fattigdom och för att förhindra att andra hamnar i fattigdom, samtidigt som man bidrar till att koppla samman människor med utbildning, hälso- och sjukvård och andra grundläggande tjänster.

---

⁴ I linje med rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital, som antogs i mars 2026, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6081-2026-REV-1/sv/pdf>.

EU-initiativ har skapat en bred ram som syftar till att öka den sociala rättvisan, minska fattigdomen och stärka den sociala inkluderingen i hela EU, eftersom detta anses vara avgörande för att säkerställa konkurrenskraften samt resiliensen och den uppåtgående sociala sammanhållningen. Genom EU:s strategi för fattigdomsbekämpning strävar kommissionen efter att utrota fattigdomen i EU senast 2050 med hjälp av en övergripande och integrerad strategi. Denna strategi stöds av ytterligare åtgärder för att stärka den europeiska barngarantin, med målet att bryta den generationsöverskridande cykeln av barnfattigdom. Samtidigt bidrar en stark politik för jämlikhet och icke-diskriminering till att främja social rättvisa och säkerställa att ingen hamnar på efterkälken, i linje med jämlikhetsunionens strategier. Alla dessa aspekter har tagits upp i de landsspecifika rekommendationerna för 2026, där så är relevant.

Bostadsbrist och stigande priser förvärrar de sociala ojämlikheterna, särskilt i stadsområden. EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad och strategin för bostadsbyggande syftar till att öka utbudet och effektivisera tillståndsförfarandena. Det subventionerade bostadsbeståndet måste enligt kommissionen ökas med 15 % fram till 2030, med EU-medel (43 miljarder euro) tillgängliga för renovering och nybyggnation. Ett antal landsspecifika rekommendationer har riktats till medlemsstaterna för att öka bostadsutbudet, särskilt genom att förenkla tillståndsförfarandena, förbättra tillgången till finansiering och stärka subventionerade bostäder.

I de landsspecifika rekommendationerna för 2026 uppmanas också de nationella regeringarna att vid behov vidta åtgärder för att ytterligare stärka styrningen på lokal och regional nivå. Att säkerställa tillgång till grundläggande tjänster och ta itu med de särskilda socioekonomiska och säkerhetsmässiga utmaningar som de östra gränsregionerna står inför är centrala frågor för hela EU. Mot denna bakgrund har genomförandet av 2025 års landsspecifika rekommendationer om territoriell sammanhållning lett till vissa framsteg när det gäller att minska de territoriella skillnaderna och stärka styrningen på regional och lokal nivå. I flera medlemsstater har reformerna av styrningen på regional och lokal nivå gått framåt, vilket har lett till bättre tillhandahållande av tjänster, samtidigt som lokala offentliga tjänster också har förbättrats, bland annat genom ökad digitalisering.

Slutsats

I denna övergripande not betonas vikten av den europeiska planeringsterminen som en mekanism för multilateral övervakning och samordning av politiken i hela EU, vilket stöder konkurrenskraft och sysselsättning av god kvalitet samt långsiktig ekonomisk och social resiliens. I detta avseende kan de landsspecifika rekommendationerna, när de väl har antagits av rådet, fungera som värdefull vägledning för medlemsstaterna och bidra till att säkerställa en enhetlig och framåtblickande strategi för nya utmaningar.
